

השבת של פני נחמן אמסלם

לזכרון נצח מוריניו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

שבת בשלח

ויקח משה את עצמות יוסף עמו ... (וי,ט)

זה הצדיק שעסק כל ימיו בתורה בקדושה כזאת, עד שזכה על ידי עסק התורה שלו לעורר ולהאיר שורשי נשמות ישראל, שעל ידי זה רבים השיב מעוון והגדיל כבוד השם יתברך. זה הצדיק אפילו כשנסתלק עדיין עוסק בזה להחזיר כל העולם למוטב, על ידי שימשיך על כל אחד הארה משורש נשמתו שבתורה, כי כל התורה שהוא כלל נשמות ישראל כלולה בנפש זה הצדיק.

וידוע כי הארת נפש הצדיק נשארת על קברו הקדוש ומאירה בכל עולם העשיה, כמבואר בכתבי הארי"ל. ועל כן כשבאים על קברו ומתעוררים שם לשוב להשם יתברך, אזי ממשיכין על עצמן הארה משורש נשמתו שבתורה. כי שם בנפש זה הצדיק כלולים כל נפשות ישראל ששורשם בהתורה, ועל ידי זה יכול לחזור למוטב. וזה סוד שני הארוגות שהיו מהלכין במדבר - ארונו של יוסף וארון העדות - זה אצל זה, כי שניהם אחד וזה תלוי בזה. ועל כן חזקיהו המלך שעסק בזה בכל ימיו, כי לְמַד וְלַמְד, שזה בחינה הנ"ל, על כן נאמר בו **וכבוד עשו לו במוותו**, ודרשו רבותינו ז"ל שהושיבו ישיבה על קברו והניחו ספר תורה על מיטתו. כי שורש התורה כלולה בנפשו על ידי שעסק בזה כל ימיו. וכל קיום ישיבות ובתי מדרשות לעסק בתורה הכל בנוי ומיסד על קברו, כי משם מאיר הארת שורשי נשמות שבתורה שעסק בזה כל ימיו. (לקוטי הלכות - הלכות בציעת הפת ה' - אותיות ל' ל"א לפי אוצר היראה - צדיק - ל"ח)

ויצעקו בני ישראל אל ה' ... (ד,י)

כל הצעקות וזעקות שצריכין לצעק בעת הצרה, רחמנא לצלן, הכל הוא לזכות שיאיר עליו הדעת למצא ההרחבות גם בתוך הצרה, עד שיוכל לשמח נפשו כל כך, עד שיהפך היגון ואנחה עצמו לשמחה, שעל ידי זה עיקר הכנעת הסטרא אחרא והיכלי התמורות, שהם בחינת עצבות ויגון ואנחה, וזוכין לברר הקדושה שהיתה בגלות ביניהם, שעל ידי זה דייקא יוצאין מן הצרה והגלות. (לקוטי הלכות - הלכות הודאה ו' - אותיות י"ב י"ג לפי אוצר היראה - יסורים וישועה - ח')

ויאמינו בה' ובמשה עבדו ... (ד,לא)

העיקר הוא אמונת חכמים, כי העיקר הוא התכלית. וצריך כל אדם לחוס על עצמו ולחשוב תמיד בכל יום על תכליתו הנצחי ומה יהיה סופו וכו'. ולזכות לתכלית הטוב באמת, אי אפשר כי אם על ידי אמונת חכמים, כי אי אפשר להאדם להגיע ולחזר למקור נשמתו כי אם על ידי החכמים הצדיקים אמתיים, כי אפילו כשרים ויראים ועוסקים בתורה אינם יכולים להגיע לשלמותם כי אם על ידי החכמים והצדיקים אמתיים.

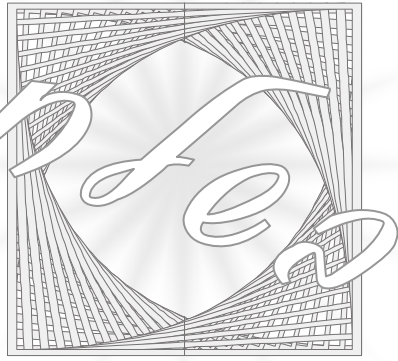
מכל שכן מי שפגם איזה פגם, מכל שכן מי שפגם ועבר הרבה, חס ושלו, כמצוי עכשיו בעוונותינו הרבים, בודאי אי אפשר לרפאתו בגוף ונפש כי אם על ידי הצדיקים הגדולים והנפלאים באמת שיודעים לדרש את התורה בשלמות באמת, ויודעים שורשי נפשות של כל אחד מישראל בהתורה, ויודעים לפרש ולבאר כל הדרכים והעצות והנתיבות והתחבולות שצריך כל אדם שבעולם הרוצה לגשת אל הקודש, באפן שיוכל כל אחד לקבל רפואה לכל מיני חלי הנפש והגוף שבעולם. (לקוטי הלכות - הלכות שבת ו' - ג' לפי אוצר היראה - אמונה - ל"ו)

ויבאו מרתה ... (טו,כג)

צריכין לידע ולהאמין שהשם יתברך שולח המרירות ברחמנות ומשליך כל חטאתיו אחר גוו ואינו שולח לו מרירות כפי עוונותיו רק כפי יכולתו. וזה שתכף אחר קריעת ים סוף, כתיב (שמות טו): ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה וכו' שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו. כי זה עיקר הנסיון לכל אדם המתחיל להתקרב שצריכין לסבול המרירות שעובר עליו.

וזהו: ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך וכו' כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך. וכבר נתקשו רבותינו ז"ל בפסוק זה (סנהדרין קא.), אך על פי הנ"ל מבאר היטב כי מבטיחם הבטחה גדולה, היינו אף על פי שלפי מעשיהם מקודם היה ראוי שיבוא עליהם כל המחלה אשר במצרים, חס ושלום, כי הלא אי אפשר להתרפאות כי אם על ידי מרירות, אך הקדוש ברוך הוא מבטיחם שבחסדו יחוס עליהם ולא ישום עליהם כל המחלה אשר במצרים, כי אם כן לא היו יכולים לסבול והיו לאחר יאוש. רק שיהיה מקל עליהם בכל מה דאפשר ולא ישלח להם כי אם כפי יכלתם. וזהו

כי אני ה' רפאך, היינו שאני ה' שאני רחמן גדול עוסק ברפואתך, ועל כן בודאי לא אשלח עליך מרירות כפי מעשיך שהוא בחינת 'כל המחלה אשר שמת במצרים' רק ארפא אותך ברחמים במעט מרירות כפי יכלתך באפן שתסבל ותתרפא. וזהו 'כי אני ה' רפאך', ובודאי ארפא אותך כראוי. (לקוטי הלכות - הלכות בציעת הפת א' - אות י"ח)

סיפור (ימי מוהרנ"ת [רבי נתן] - י"ד המשך)

... והנה נתעכבתי שם [במאהלוב] עד ימי החנכה, ושבת חנכה היה אצלנו מהזמנים הקבועים לבוא אליו כפי פקדתי כמבואר במקום אחר (חיי מוהר"ן - סימן קכ"ו), והתחלתי לכסוף ולהתגעגע לנסוע לברסלב על שבת חנכה, אך רבו המניעות בלי שיעור, בפרט אולי בתוך כך יבוא חותני בעת שאהיה בברסלב, כי היו מצפים בכל יום שיבוא כנ"ל, ואם יבוא ולא ימצאני שם בוודאי יחרה אפו מאד, וגם חמותי וזוגתי כלם היה להם לקהיון שנים שאני אסע בעת כזאת לברסלב, אחרי שכל גדולי חשובי קהילה כזאת באים בכל יום לשחר פניהם ומצפים בתשוקה גדולה על ביאתו והוא יקר ומפרסם כל כך, ובין היום ומחר יבוא, ואני אסע בתוך כך לרבינו זכרונו לברכה אשר גם בלא זה הוא על אפס וחמתם מכל-שכן עתה, ובוודאי היו לי יסורים מנסיעה זאת הרבה מאד.

אך ה' יתברך ברחמיו בלי שיעור חיזק את לבבי והתגברתי על כל המניעות ונסעתי לברסלב, וה' יתברך עזרני כי בתחילה לא היה לי על הוצאות ולא עגלה, אבל הבא לטהר מסייעין לו, ומי שרוצה באמת בחשק חזק כראוי נתבטליו המניעות וכו', ועזרני ה' יתברך והזמין לי עגלה והוצאות הדרך ובאתי לרבינו זכרונו לברכה אור ליום ששי ערב שבת קודש ראש-חודש טבת, שהוא מימי חנכה, וזכיתי לדבר מיד עם רבינו זכרונו לברכה, אף על פי שכבר היה שוכב על מטתו, וספר לי מיד מעניין המעשה שעבר עליו באלו הימים, שנמצא איש רע ובליעיל שבדה עליו דבר כזה שאין הדעת סובלתו, והיו לו יסורים רבים מזה, ואמר שנדמה לו שמעולם לא היו לו יסורים כאלה וכו' (ויתבאר במקום אחר)...

לבי יקירי, המפקיר את כבודו ומשליך את נפשו מגד, לפאר ולפרסם בעולם בקול רעש גדול ובלב חס ונלהב את שם הצדיק הבעטלר ההוקיר המעלה כל העולם מכף חובה לכף זכות, מכל מקומות הרעים לבחינת למעלה מן המקום. אשרי חלקו וגורלו. נאמן הוא הצדיק לשלם לו חטיבה מול חטיבה. ברכה ושלים וחיים.

אחי חביבי, חזק ואמץ בכל עז, אל תתבהל ואל תתבלבל ואל תפל ברוחך כלל משום דבר שבעולם, כי ברוך ה' יש לנו כתפיים רחבים לסמך עליהם, כמו שאמר רבינו ז"ל: אין אני בעל חטוטרת (שקורין הוקיר) כלל, רק אדרבא יש לי כתפיים כאלו שהם בחינת מועט מחזיק את המרבה, ויש לי הסכמה על זה. כי פעם אחד היה שיחה וספור שהיו אנשים מתפארים עצמם בבחינה זו, שכל אחד ואחד היה מתפאר שיש לו בחינה זו של מועט מחזיק את המרבה, ומאחד מהם היו מחייכים ושוחקים ממנו, והשאר שהתפארו בבחינה זו של מועט מחזיק את המרבה נתקבלו דבריהם.

אבל בחינת מועט מחזיק את המרבה שיש לי הוא גדול מכלם, כי אחד מהנוכחים לעיל התפאר שהמוח שלו הוא בחינת מועט מחזיק את המרבה, כי הוא נושא במוח שלו אלפים ורבות אנשים עם כל ההצטרפות שלהם, וכל התנהגות וכל ההוויות והתנועות שלהם - הכל כאשר לכל הוא נושא במחו, ועל-כן הוא מועט מחזיק את המרבה, כי מחו נושא כל-כך אנשים עם כל הני"ל. ושחקו ממנו ואמרו כי האנשים אינם כלום והוא אינו כלום. ונענה אחד ואמר: אני ראיתי מועט מחזיק את המרבה כזה, כי פעם ראיתי

הר שהיה מונח עליו הרבה זבל וטינוף, והיה חידוש אצלי מהיכן בא על הר הזה כל-כך זבל וטינוף, והיה שם אדם אחד אצל אותו ההר ואמר כל זה ממנו, כי אותו האדם היה יושב שם אצל אותו ההר והשליך שם תמיד על אותו ההר זבל ופרש שלו מאכילה ושתיה שלו וטינוף שם עד שעל-ידו נתרבה הזבל והטינוף שם על אותו ההר. נמצא שזה האיש הוא מועט מחזיק את המרבה, כי על-ידו נתרבה הזבל כל-כך. כן הוא בחינת מועט מחזיק את המרבה של האיש הני"ל שהתפאר במחו שמחזיק כל-כך אנשים!

הסיום, עיין בהמעשה של הבעטלירס של יום חמישי [ספר סיפורי מעשיות, עשה י"ג].

המעתיק, אוהבו בכל לב באמת ומעטיר בעד שלומו והצלחתו. ה' יתן לו כח ובריאות לגמר את זכות הרבים כזה שאין דגמתו, שהתחיל לפרסם שם הצדיק, שכל הנגלה השלמה תלוי בזה. בעגעויעם להתראות, ישראל דב אויעסר

שיחות

(מרי ישראל אודסה, זצ"ל - המשך)

... זה ידוע שעל כל דבר שבקדושה מתגבר הבעל דבר, היה לי התגברות מאד של תאוות עולם הזה מצד אחד, ומצד שני אני הייתי ירא שמים וקצתי בחיי, אז חיפשתי אנשי יראי השם, אנשי אמת בין החסידים, שאני נתגדלתי בניהם, כי אז לא ידעתי מריבנו הקדוש כלום... אף על פי שאני הייתי שייך לחסידות קרלין, אבל אני חשבתי, אולי אמצא בסלוני, אולי אמצא באיזה מקום אחר... אני מקושר רק להשם יתברך, במקום שאני ארגיש, שאני אראה שעושה עלי פעולות, שמשלים עלי אור השם, ואני חיפשתי אצל חסידי קרלין ואצל סלונים ועוד אנשים.

למשל, היה בטבריה איש אחד מפורסם עד היום, שמו היה רב צבי ליטווק רוזנטל, והוא היה ירא שמים והוא למד הרבה ספרי מוסר, וספר "ראשית חכמה" היה יודע בעל פה, והיה לומד בהתמדה גדולה הספר "ראשית חכמה". ואני חיפשתי מקום בשביל להדריך אותי, להאיר בי יראת שמים ואמונה, אז נדבקתי בו, והוא נעשה רב בשבילי בלי כסף, הוא למד איתי "ראשית חכמה" ודיבר איתי ככה בעל פה, והיה קשר גדול בינינו. וראיתי בספר "ראשית חכמה", ובשאר ספרי מוסר על גודל הכח של תפילה, בוודאי התפללתי להשם

יתברך, אבל מעניין התבודדות לא ידעתי, רק ידעתי שתפילה זה דבר גדול מאד, אז אמרתי תהלים הרבה, והתפילה שלי, שלושה תפילות של יום, התפללתי בכוונה גדולה ובדביקות ויראת שמים...

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - ממון, כז-כט)

צריך שיהיה להאדם הסתפקות, להסתפק רק במה שצריך לו ההכרח מזה העולם, ולא לנהג את ביתו כגדולים דווקא, כנהוג עכשיו בעוונותינו הרבים הרבה אנשים. כי אלו שאין להם מידת ההסתפקות, עליהם נאמר: "ובטן רשעים תחסר", כי לעולם חסר להם הרבה. על-כן צריך שיהיה לו הסתפקות, להסתפק במה שחננו השם. ואפילו מזה ההסתפקות גופה צריך להפריש ממנו לצדקה, ועל-ידי-זה נעשה יחוד גדול למעלה, ונמשכין כל ההשפעות טובות (לקוטי מוהר"ן, סימן נ"ד).

מי שעושה משא-ומתן באמונה, על-ידי-זה מעלה ומתקן ניצוצות הקדשה שנפלו, ומשלים ומאיר הארה בנ"ן שלו, ועל-ידי-זה מייחד קדשא-בריך-הוא ושכינתה (שם).

כל עסקי המשא-ומתן, שמתגלגלים ובאים הסחורות והחפצים מאדם זה לאדם אחר, הכל כפי הניצוצות שבהם. ולפעמים צריך שיצא החפץ מרשותו לרשות אחר ואחר-כך יחזר לרשותו, הכל כפי הניצוצות שבאותו הדבר, וכפי החלקי נר"ן שיש להאדם בכל עת וזמן. על-כן אין לדחוק את השעה בשום דבר, לדחוק עצמו ביותר למכור דווקא או לקנות דווקא באותה השעה שחפץ, כי לכל עת כפי ברור הניצוצות וכפי חלקי נר"ן שבאדם כנ"ל (שם).

... ותזכני ברחמיך הרבים למידת ההסתפקות, שאזכה להיות מסתפק במועט מהעולם הזה, ולא אשתמש בעסקי העולם הזה כי אם מה שמכרח לבד בתכלית הצמצום וההסתפקות, בקדשה ובטהרה גדולה לשמך ולזכרך לבד. ואפילו כשתזכני להגדלת הדעת באמת שאזכה להבין מכל הדברים את הרמזים דקדשה שיש בהם, אף-על-פי-כן לא אהיה נוטה כלל להרבות, חס ושלוש, בעסקי העולם הזה, רק להסתפק במועט מאד בצמצום גדול בהכרחיות לבד, ובקדשה ובטהרה גדולה לשמך לבד באמת, ועיקר עסקי יהיה רק בעבודת ה' לעסק כל ימי בתורה ותפלה ומעשים טובים. ותעזרני שאפילו מזה ההסתפקות וההכרחיות שתשפיע לי, אזכה להפריש ממנו לצדקה, ואזכה לקיים מקרא שכתוב: טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. ואזכה להרבות בצדקה לעניים הגונים הרבה, ועל-ידי הצדקה שלי אזכה ליחד קדשא-בריך-הוא ושכינתיה ביחודא שלים בשם כל ישראל:

... ותעזרני ותזכני לקיים בכל יום מצוות ציצית ותפלין וקריאת שמע ותפלה בתכלית השלמות, בלב טוב ובשמחה גדולה ובמסירת נפש, בקדשה ובטהרה ובכוונה גדולה ועצומה, עם כל פרטיהם ודקדוקיהם וכוונותיהם ותר"י מצוות התלויות בהם. ותזכני לעסק בתורה בכל יום ויום בקדשה גדולה ובשמחה רבה, ואחר כך תנחני בצדקתך לעסק במשא ומתן באמונה שלמה, עד שאזכה לברר ברורים קדושים ולהשלים נפשי ורוחי ונשמתי על-ידי כל הדברים שאקנה ואמכר. ואזכה לידע ולכוון לקנות ולמכר כל דבר בעתו במועדו ובזמנו, בעת שהגיע השעה שיצא הדבר מרשותי לרשות אחר או להפך, כפי הניצוצות הקדושות שיש באותו הדבר, וכפי חלקי נפש רוח ונשמה שלי, באופן שישלמו חלקי נפש רוח ונשמה שלי על-ידי המשא ומתן, עד שאזכה לעשות יחוד קדשא-בריך-הוא ושכינתיה על-ידי המשא ומתן שלי ועל-ידי כל העסקים שלי. וזוכה שיהיו נעשין אצלנו ממילא כל התקונים והיחודים העליונים, באופן שזוכה לזכרון דקדשה, לאדבקה מחשבתא בעלמא דאתי תמיד בכלליות ובפרטיות. ותשמרני ותצילני משכחה שהיא מיתת הלב, שלא אשכח את תכליתי וסופי, ולא אסיח דעתי לעולם מזכרון עלמא דאתי... (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה נ"ד)

